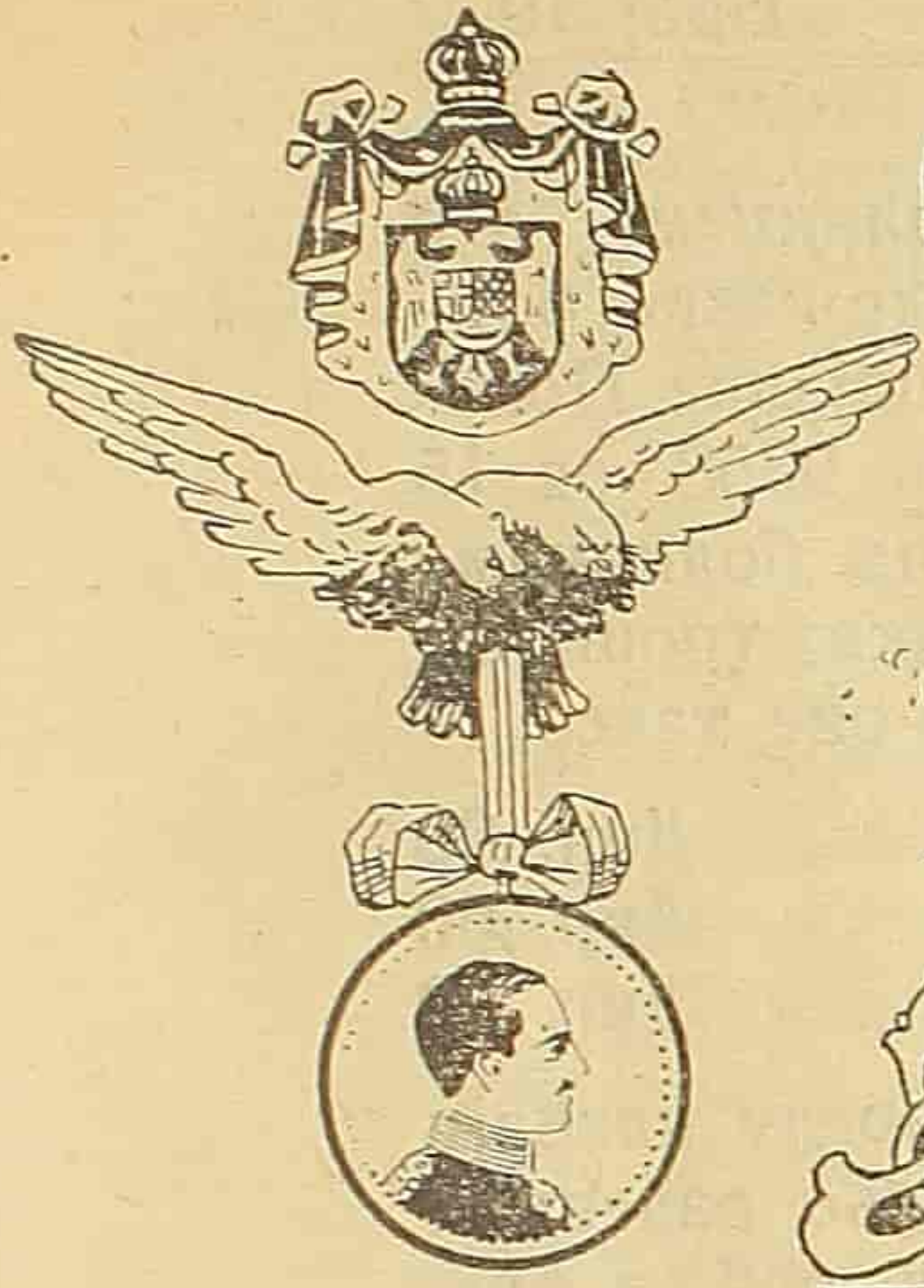
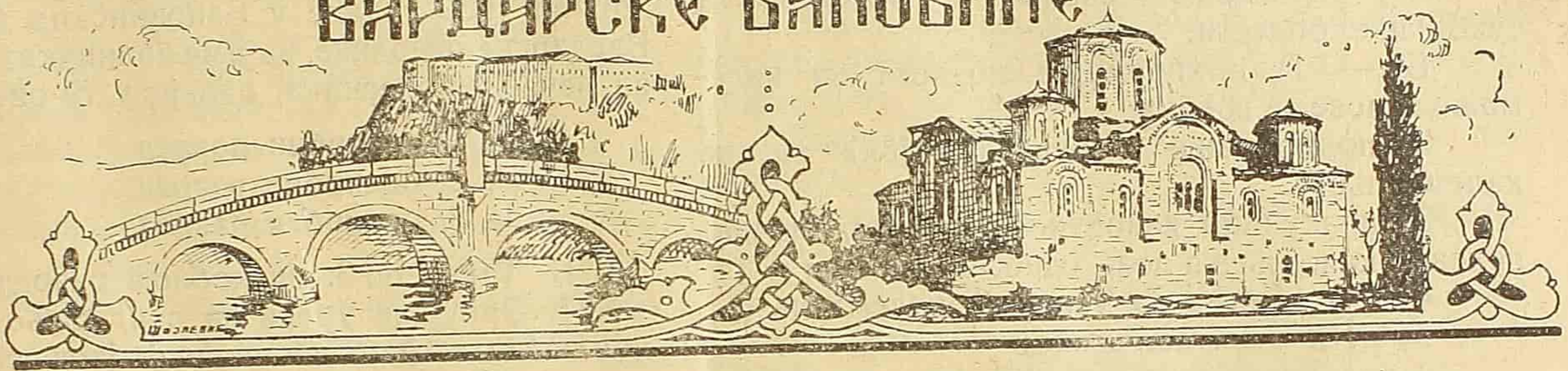

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

9. АВГУСТА 1930. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2 ДИНАРА

ГОДИНА I. Број 19
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излазе један пут недељно. Годишња претплата је 80, а за иностранство 140 динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа.

Пажња нашим претплатницима

У прошлом броју Службеног Листа уредништво је послало свима претплатницима по један примерак чековног рачуна број 80121 с молбом, да се што пре измири дужна претплата. Ко пошаље новац са овим чеком, неће плаћати никакву таксу на име поштанске експедиције, те се зато препоручује свима претплатницима да обратe пажњу на тај чек Поштанске штедионице. Ово се не односи на оне, који су измирили дужну претплату, а који су такође добили такав чек.

ПРАВИЛНИК

о полагању практичног испита за руковање лозним и воћним расадницима

На основу §§ 27 и 28 закона о банској управи, а по одобрењу Господина Претседника Министарског савета, Министра унутрашњих послова III. бр. 36070 од јула месеца 1930 године донето у сагласности са г. Министром пољопривреде, која је дата под Бројем 37586/II од 2. јула 1930 године прописујем овај

ПРАВИЛНИК

о полагању практичног испита за руковање лозним и воћним расадницима у Вардарској Бановини.

Члан 1.

Сви држаоци, сопственици или управитељи приватних лозних и воћних расадника, који нису свршили никакву пољопривредну школу или дужи калемарски течај (најмање 6 месеци) и немају уверења о томе, дужни су полагати испит, на коме ће до-

казати да ли имају потребну теоријску и практичну спрему за руковање приватном расадником у циљу производње и продаје лозе и воћака.

Члан 2.

Ови се испити полажу пред комисијом у коју улазе два члана из редова чиновника пољопривредног одељења Краљевске банске управе и управник бановинског лозног и воћног расадника у Скопљу. Сваком члану одређује се заменик.

Чланове испитне комисије и њихове заменике одређује Бан на предлог пољопривредног одељења. Испити се држе једаред годишње и то у месецу августу у Скопљу.

Члан 3.

Члановима комисије на име награде припада дневница по чл. 4. уредба о накнади путних и селидбених трошкова држ. службеника грађ реда од испита једног кандидата, која се сума полаже пре испита.

Члан 4.

Програм за овај испит састоји се из следећих градива — а у духу члана 13. тачка А. Б. Правилника за извршење закона о обнављању и унапређењу виноградарства:

- А. — 1) Познавање главнијих послога, као и домаћих сорта лозе и воћака, важних за дотичну област.
- 2) избор и припремање земљишта за виноград и воћњак;
- 3) припремање материјала за калемљење лозе и воћака;
- 4) о начинима калемљења и практично вршење усвојених начина калемљења лозе и воћака;
- 5) стратификовање, прпоречење и нега калемова у прпоришту, као и нега воћних садника у растилу;
- 6) сађење лозе и воћака на стално место и негововање до треће године;
- 7) резивање лозе и одгајивање чокота и образовање круне код воћака;

8) о перноспори о оидиуму и борби противу грожданог мољца;

9) Подизање винограда на живом песку где је потребно и

10) упознавање справа и сретстава за сузбијање болести.

Б, — 1) припремање подлоге за калемљење лозе и воћака;

2) припремање и чување вијока за ово калемљење;

3) практично извођење усвојених начина зеленог калемљења лозе односно воћака;

4) о услојима за успешно калемљење;

5) нега ових калемова;

6) рад на сасецању жила у прпоришту код зрелих калемова;

7) о болестима и штеточинама винове лозе и воћака (перноспора, оидиум, грождани мољцац, ериноза, државе ваш, гусенице, лисне ваши и др.) и о начинима лечења и сузбијања и

8) припремање и практична припрема сретстава за лечење и сузбијање болести и штеточина.

Члан 5.

У случају неуспеха кандидата на овом испиту поновни се испит неће одобрити пре истека једне године, и то само једном, у овом случају забраниће се кандидату право производње винове лозе и воћака за продају, а калемљена лоза, која се затече у току исте године, не сме се продати.

Члан 6.

Ако кандидат на овом испиту покаже добар успех Кр. банска управа ће му, на основу извештај-прописне комисије, издати уверење, по наплати прописне таксе, и то се уверење прилаже уз молбу за оснивање и држања приватног расадника, као доказ о потребној стручној спреми.

Члан 7.

Пријаве за овај испит подносе се пољопривредном одељењу Кр. банске управе, а најдаље до 1 јула сваке године.

Списак пријављених кандидата са назначењем датума полагања испита Банска управа доставља Министарству пољопривреде на 20 дана пре одређеног рока за полагање испита, како би се могао одредити изасланик тога министарства, који ће тим испитима присуствовати.

Члан 8.

Овај правилник ступа на снагу даном обнародовања у Службеном Листу Вардарске бановине.

1. Бр. 14277 Бан
28. јула 1930. год. Вардарске Бановине
Скопље. Жив. А. Лавић, с. р.

Болнички трошкови у Бановинским болницама Вардарске Бановине

Болнички трошкови (пристојбе) за лечење болесника у Бановинским болницама Вардарске бановине.

На основу § 6. Закона о болницама, а с погледом на прописане таксе за државне болнице од стране Министарства Социјалне Политике и Народног Здравља С.Бр. 9358 од 15 априла 1930 године у Бановинским болницама Вардарске бановине, на име болничких трошкова за лечење болесника, одређују се ове таксе:

А. за 1. опскрбни разред	Дин. 90
за 2. опскрбни разред	Дин. 60
за 3. опскрбни разред	Дин. 30

Б. Таксу по 3. опскрбном разреду плаћају

1. Окружни уреди за осигурање раденика хуманитани фондови саобраћајног особља, братимске благајне, као и све остале установе за осигурање раденика и намештеника за своје осигуране чланове.

Ако се пак неко од побројаних осигураника жели лечити у вишем опскрбном разреду сноси сам разлику између 3. и осталих разреда.

2. Министарство Војске и Морнарице за лечење официра, подофицира и војника према прописима закона о устројству војске и морнарице.

3. Министарство Социјалне Политике и Народног Здравља према чл. 112 закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда за државне чиновнике и службенике, чланове њихових породица, даље за инвалиде и избеглице и за болеснике, који болују од болести наведене у §-у 8. тач. 1 и 2 и 3. Закона о болницама.

4. Бановине: а) за своје чиновнике и службенике и чланове њихових породица у границама прописаним за државне чиновнике и службенике, б) за све болеснике са других територија, од којих се ма из којих разлога не би могла извршити наплата, в) за болеснике на које се односи претпоследњи став §-а 8. закона о болницама; а ако је припадник самосталне здравствене општине из средстава самосталне здравствене општине, г) бановине и самосталне здравствене општине обавезне су на плаћање болничких пристојби за лечење сваког болесника, ако он и није припадник бановине или општине, али је у бановини или општини боравио 5 година (§ 8. закона о болницама).

В. 1. Лица, која плаћају испод 60 — динара основног (непосредног) пореза без допунског пореза и приреза, ослобођавају се плаћања болничких трошкова.

2. Лица која плаћају од 60 до 120 динара основног пореза без допунског пореза и приреза плаћају на име болничких трошкова 10. динара у 3. опскрбном разреду.

3. Лица, која плаћају од 120 до 200 динара основног пореза без допунског пореза и приреза плаћају на име болничких трошкова 20. динара у 3. опскрбном разреду.

4. Сва остала лица, која плаћају преко 200 динара основног пореза без допунског пореза и приреза плаћају на име болничких трошкова по 30. дин. у 3. опскрбном разреду.

Г. Родитељи и стараоци за децу од 10 година старости плаћају половину таксе, коју би иначе платили према пореској стопи својих родитеља и масе.

Ако се у болници лечи дете које сиса мајку, онда се болнички трошкови плаћају само за мајку, а тако исто и за дојиљу, ако сиса дете, ако се пак у болници дете, које не сиса, лечи са мајком или дадиљом, онда се за дете одвојено плаћају трошкови по ставу првом а одвојено за мајку и дадиљу.

Д. Примена ових такса важи од 1. априла 1930. год. у колико наплата болничких трошкова не би била наплаћена по досадашњим прописима — а по одобрењу Министарства Социјалне политике и Народног Здравља,

VI. Бр. 14348
22. VII 1930 год.
Скопље.

Бан
Вардарске Бановине,
Жив. А. Лазиф с. р.

Ове таксе (пристојбе) за лечење болесника у бановинским болницама Вардарске бановине одобрене су од стране Министарства Социјалне Политике и Народног Здравља решењем Д. С. Бр. 13.377 од 4-VII-1930 године.

Огласи

Мушка Гимназија у Скопљу

У канцеларији Мушке гимназије — Скопље на дан 25. августа 1930 године у 11 сати пре подне одржаће се прва усмена лицитација за набавку 80 м³ дрва букових, сувих I класе.

Услове и све законске прописе заинтересована лица могу видети сваког дана пре подне у канцеларији гимназије.

Кауција се полаже 1.000 динара. Рок за испоруку 15. септембар. Позивају се заинтересована лица да одређеног дана предстану канцеларији гимназије у 11 часова. Собом имају понети сва документа која се траже ст. 6. чл. 13. правила Закона о држ. рачуноводству.

Из канцеларије Мушке гимназије у Скопљу Бр 1768 од 3-VIII-1930 године.

Хигијенски Завод у Скопљу

Према решењу Управе Хигијенског завода у Скопљу у канцеларији Завода на дан 15. августа 1930 год. у 11 часова пре подне кратким путем, сретством подношења понуда извршиће се набавка и то:

1. 20.000 килограма гас-кокса
2. 350 м³ дрва за огрев.

Понуде таксирани са 5 динара имају се подинети Заводу у запечаћеном коверту на коме мора бити назначено „Понуда К. Бр. 12093 од понуђача Н. Н.“.

Лицитанти имају да поднесу комисији пре почетка надметања следећа документа, без којих понуде неће се узимати у у обзир, и то:

Уверење о набављачкој способности и подобности,

Уверење о пријављеној радњи и плаћању пореза.

На име кауције полажу на дан лицитације најдаље до 10 часова наши поданици 5% а страни 10% од понуђене вредности.

Понудити се могу сви или поједини артикли.

Понуђачи имају поднети мустре.

Услови за испоруку горе означеног материјала могу се видети сваког радног дана у канцеларији Санитетско техничког одељења Завода од 8—12 часова и од 16—18.

Бр. 12093 из канцеларије Хигијенског завода у Скопљу. 1—1

Бановинска болница у Кавадару

Набавка животних намирница

На основу чл. 82—105 закона о државном рачуноводству и правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ уговора и набавка, Управа Бановинске Болнице у Кавадару одржаће на дан 15. септембра т. г. прву усмену јавну лицитацију за набавку свих потребних животних намирница и осталих потреба а за време од 1 новембра 1930 г. па до 31 марта 1931 г.

Услови за ову лицитацију могу се видети сваког радног дана у управи ове болнице где ће се лицитација и одржати почев од 8 часова пре подне, па до 5 часова по подне.

У случају да прва лицитација не успе; одржаће се друга јавна лицитација на дан 6 октобра т. г.

Из канцеларије Управе Бановинске Болнице бр. 281 у Кавадару. 1—3

Хигијенски Завод у Скопљу

Постројење купатила

Према решењу управе Хигијенског завода у Скопљу Бр. 12979 од 2 августа 1930 год. у канцеларији Завода на дан 20. августа 1930 год. у 11 часова пре подне одржаће се прва офертална лицитација у скраћеном року за уступање посла око подизања зграде за купатила Школске поликлинике у кругу овог Завода.

Предрачунска сума износи динара 69.751-29 — Кауција се полаже на каси благајне овог За-

вода најдаље до 10 часова пре подне одређеног дана и то: за наше поданике 5% а за стране 10% од предрачунске суме.

Понуде таксирани са 100 динара имају се поднети Заводу у запечаћеном коверту, на коме мора бити назначено:

„Понуда за израду купатила Школске поликлинике код Хигијенског завода од Н. Н.“

Право учешћа на лицитацији имају само она лица која ће уз понуду приложити реверс о положеној кауцији, уверење о плаћеној порези за последње тромесечје тек. год., уверење о пријави предузимачке радње за ову годину и уверење о подобности по обрасцу штампаном у Службеним новинама Бр. 75/29.

Предрачун и услови могу се видети свакога раднога дана од 8—12 и од 16—18 часова у канцеларији Техничког отсека Завода.

Из канцеларије Хигијенског завода у Скопљу Бр. 12979/30 1—2

Хигијенски Завод у Скопљу

Набавка разног потрошног материјала за потребе аутомобила

Према решењу Управе Хигијенског завода у Скопљу у канцеларији завода на дан 15. августа 1930 године у 11 часова пре подне кратким путем, сретством подношења понуда извршиће се набавка и то:

1.	1.500	килограма	газолина;
2.	3.000	„	нафте;
3.	100	„	маш. зејтина (редак);
4.	1.500	„	петролеума;
5.	2.000	„	бензина
6.	150	„	амброума;
7.	50	„	жуте масти;
8.	60	„	ауто зејтина (летњи);
9.	200	„	ауто зејтина (зимски).

Понуде таксирани са 5 динара имају се поднети Заводу у запечаћеном коверту на коме мора бити назначено „Понуда К. Бр. 12096 од понуђача Н. Н.“

Лицитанти имају да поднесу комисији пре почетка надметања следећа документа, без којих понуда неће се узимати у обзир и то:

Уверење о набављачкој способности и подобности,

Уверење о пријављеној радњи и плаћању пореза.

На име кауције полажу на дан лицитације најдаље до 10 часова наши поданици 5%, а страни 10% од понуђене вредности.

Понудити се могу поједини или сви артикли.

Понуђачи имају поднети мустре.

Услови за испоруку горе означеног материјала могу се видети сваког радног дана у канцеларији Санитетско техничког одељења Завода од 8—12 часова и од 16—18.

Бр. 12096/30 из канцеларије Хигијенског Завода у Скопљу.

Бановинска Пољопривредна школа у Тетову

Стечај

За пријем приватних ученика у Нижу Пољопривредну школу Вардарске Бановине у Тетову.

Услови пријема за школску 1930/31 год.

1) Да није млађи од 14 ни старији од 18 година, што доказује крштеницом.

2) Да је свршио најмање основну школу са добрим успехом и то докаже школским сведочанством.

3) Да је здрав и телесно добро развијен за тежачке радове, што доказује лекарским уверењем.

4) Да је доброг владања, што доказује школским сведочанством ако непосредно из школе долази, а општинским уверењем о владању, ако је провео најмање годину дана ван школе.

5) Обавезу родитеља или старатеља, потврђену од надлежне општинске власти, да ће за издржавање ученика плаћати школи увек прописно унапред, онолику суму, коју Краљевска Банска Управа одреди.

6) За приватне ученике могу бити примљени и синови осталих сталежа, не само земљорадника.

Они који желе да буду примљени за приватне ученике, имају се јавити непосредно директору школе најдаље до 31 августа ове године.

Доцније пријаве неће се узимати у обзир.

3—4

Управа.

Бановинску Болница у Охриду

Набавка дрва и животних намирница

На основу чл. 82-105 Закона о Државном Рачуноводству, на дан 21. августа 1930 год. у 11 часова пре подне одржаће у својој канцеларији прву оферталну лицитацију, за набавку болници потребних артикала, за време од 1. октобра до 31. децембра 1930 године.

Кауција полаже се код Управе болнице у Охриду, и то: за хлеб 500 динара, месо 500 динара, дрва 1000 динара, колонијалу 1000 динара, поврће 400 динара, сламу и креч 100 динара.

Ако ова лицитација не успе, одржаће се друга на дан 10 септембра 1930 године у исто време и под истим условима.

Услови лицитације могу се видети сваког радног дана у канцеларији ове болнице за време канцеларијско.

Бр. 1001. — Из канцеларије Бановинске Болнице у Охриду, 15. јула 1930 године. 3-3

Бановинска Болница у Приштини

На основу чл. 82-105 Закона о Државном Рачуноводству и Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ поменутог Закона, Бановинска болница Вардарске бановине у Приштини одржаће прву усмену лицитацију на дан 27. августа тек. године за испоруку потребне количине белог и црног хлеба, мяса говеђег, телећег, јагњећег и масти свињске; на дан 28. августа текуће године за испоруку потребних количина мртвачких сандука, животних намирница, поврћа, варива, млека слатког и киселог, бакалука, канцеларијског материјала и друге потребе, а за треће тромесечје буџетске 1930/31 године а за месеце: октобар, новембар и децембар 1930 године.

Лицитација почиње тачно у 11 часова пре подне и траје док се не заврши у канцеларији болнице.

Кауција се полаже сваког радног дана на каси болнице, као и на дан лицитације до 10 часова најстаријем члану комисије.

Лицитанти који буду учествовали на овој лицитацији биће дужни да покажу сва односећа уверења и документа о подобности и способности својој у квалитативном и материјалном погледу сходно чл. 13. тач. 6. одељка под „Б“ правилника-Закона о Државном Рачуноводству.

У случају да се ова прва лицитација не одржи, одржаће се друга 17. и 18. септембра 1930 г. д. истим редом као и 27. и 28. августа.

Ближи услови могу се видети сваког радног дана у канцеларији исте болнице.

Бр. 624/30. Из канцеларије Бановинске Болнице Вардарске Бановине у Приштини.

Бановинска Болница у Врању

Набавка животних намирница и других потреба

Пошто лицитација за испоруку белог и црног хлеба и мяса говеђег и телећег, која је одржана на дан 25-VII 1930 год. није успела, то ће се према решењу Бановинске Болнице у Врању од 25-VII 1930 год. бр. 1657 и 1658, а сходно прописима чл. 84. Закона о Државном рачуноводству, одржати на дан 15-VIII 1930 г. II усмена јавна лицитација, за испоруку болници потребне количине белог и црног хлеба и мяса говеђег и телећег, а за време: август—октобар 1930 године.

Кауција се полаже на каси Управе Болнице свакога дана за време канцеларског рада, или комисији на сам дан лицитације, која износи:

- 1) За бели и црни хлеб Динара 500
- 2) За месо говеђе и телеће Динара 600

Накнадне се понуде ни од кога неће примати.

Почетак лицитације је 11 часова и трајаће док се не заврши. Лицитираће се од 1 килограм.

Ближи услови се могу видети свакога дана у канцеларији економа болнице.

Из канцеларије Бановинске Болнице у Врању К.Бр. 1169 од 25.-VIII-30.

Бановинска болница у Велесу

Набавка дрва и животних намирница

На основу Закона о Државном рачуноводству, Управа бановинске болнице у Велесу одржаће усмену прву лицитацију за испоруку намирница и осталих потреба од 1. октобра до конца децембра 1930. год

Лицитација ће се обавити у болничкој канцеларији следећих дана:

1. На дан 21. августа 1930. год. у 11 часова пре подне за хлебац:

а) 800 кила хлеба белог у вредности динара 2.700;

б) 1000 кила хлеба црног у вредности динара 3.300.

Истога дана у 2 часа по подне за испоруку поврћа и зелени у вредности динара 3.500.

2. На дан 22. августа 1930. год. у 11 часова пре подне за испоруку мяса и масти:

а) 1,100 кила мяса говеђег и др. у вредности динара 14.000;

б) 80 кила масти свињске у вредности динара 2.500.

Истога дана у 2 часа по подне за млеко:

а) 2.000 кила млека пресног у вредности динара 10.000;

б) 630 кила млека киселог у вредности динара 3.700;

в) 10 кила сира домаћег у вредности динара 200

3. На дан 23. августа 1930. год. у 11 часова пре подне за испоруку бакалских намирница у вредности динара 24.000.

Истога дана у 2 часа по подне за испоруку 200 кубних метара дрва у вредности динара 30.000.

Истога дана у 4 часа по подне за испоруку мртвачких сандука у вредности дин. 500.

За испоруку ових намирница лицитанти ће положити кауцију на каси Пореске управе у Велесу у следећем износу:

1. За испоруку хлеба	дин.	300
2. „ „ поврћа и зелени	„	200
3. „ „ мяса и масти	„	1.000
4. „ „ млечних производа	„	700
5. „ „ бакалских намирница	„	1.500
6. „ „ дрва за гориво	„	1.500
7. „ „ мртвачких сандука	„	100

Страни поданици полажу дуплу кауцију.

Лицитанти су дужни положити сва документа, која се траже тач. 6. чл. 13. Правилника за извршење законских одредаба из одељка „Б“ уговори и набавке.

Ако прва лицитација не буде успела, било из којих разлога, друга лицитација одржаће се истим редом у дане: 17., 18. и 19. септембра 1930. године.

Услови и друга обавештења могу се видети сваког дана у канцеларији болничкој за време радних часова.

Из канцеларије Бановинске болнице Вардарске бановине у Велесу Број 1035. од 17. јула 1930. године.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

Свечана предаја декрета банским већницима

У недељу, 3. августа, Бан наше Бановине г. Ж. Лазић свечано је предао у сали Просветног Дома у Скопљу, декрете новонаименованим банским већницима за Скопље и околину. Овој свечаности присуствовало је око стотину претставника разних државних и других установа, који су г. Банз, при његовом уласку у дворану, поздравили са громким живеом. Том приликом, Бан г. Лазић је одржао овај говор: Господо,

Решењем Господина Претседника Министарског Савета и Министра унутрашњих послова од 3. пр. мес. именовани су чланови банских већа по бановинама, па и у Вардарској. Декрете о именовану предао сам г. г. већницима приликом мојих инспекција свих крајева бановине, а за данас ми је остало још да исте декрете предам г. г. члановима банског већа за град Скопље и срез скопски, и то на овај јаван и свечан начин, сходно важности г. г. већника, да бих са неколико речи истакао значај функције банских већа и новог уређења у опште.

Познато је какве су биле хаотичне прилике у нашем унутрашњем политичком животу до 6. јануара пр. год. када је наш узвишени и витешки владар Њ. В. Краљ Александар, да би пресекао са партиским и покрајинским прегањањима, борбама и злоупотребама, које су угрожавале народно јединство и напредовање и штетиле државноме угледу и у земљи и на страни, узео државно крмило у своје руке, како би државу спасао и ојачао, а народ повео напретку и благостању.

Од тада је Краљевска Влада, састављена од истакнутих и опробаних државника, руковођена стваралачким и енергичним својим Претседником, а по интенцијама Њ. В. Краља, интензивно настала на уређењу државе, побољшању и упрошћењу администрације, на доношењу закона и толико потребних рефорама, које се раније нису могле спровести због немогућности конструктивног рада у Народној Скупштини.

Између тих многих закона и рефорама, које су изведене још у првој години новог режима, важности и далекосежности најважнији је и сличан делу од 6. јануара онај акт Његовог Величанства Краља од 3. октобра којим је наша Краљевина добила назив Југославија и којим је подељена на бановине.

У место ранијег троименог назива *Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца*, држави је дат јединствен назив *Краљевина Југославија*,

пошто јој је и народ јединствен, а та јединственост имена одговара заиста и јединствености нашега народа.

Данас је за цео свет јасно да су Срби, Хрвати и Словенци један народ, који је само био потпао под разне утицаје и прилике и делимично имао посебне историјске развике. Једна непрекинута територија, једна крв, један језик, чије су дијалектичне разлике много мање него што је то случај код главних европских народа: Италијана, Немаца и Француза, карактеришу Југословене као један народ.

Разлика у вери, у националном погледу, ништа не значи, јер ни поменути великим народима подвојеност у вери не смета у њиховој националној јединствености, а код нас је у ранијој Србији од увек било истицано начело: „Брат је мио које вере био“.

По томе нико није чинио питање што је н. пр. пок. Јован Ђаја, професор, католичке вере из Дубровника, дошавши у Србију и истакнувши се својим јавним радом, постао Министар просвете и црквених послова иако је цео народ у њој био скроз православан, да је Католик и Хрват пок. Ђура Хорватовић постао у српској војсци ђенерал и један од главних војсковођа у српско-турском рату 1876 год. и т. д.

У место потсећања на *Кралевско* и покрајинско нов државни назив иде *Кралевина* једне, југословенске националне свести, у коме је духу донет и Закон о уређењу нашег јединственог Соколства.

Сем главног, Југословенског народа, у Краљевини постоје и извесне мањине, у Вардарској Бановини поглавито Турци и Арнаути. Али и они ужавају иста права и заштиту закона; и они су у новоме режиму добили реформу своје верске организације какву никада до сада нису имали. Разуме се да и мањине морају бити лојалне према држави и поштовати њене законе и извршавати законске дужности. што са задовољством истичем да се у овој бановини и врши. У осталом не само равноправност већ и пажњу према Муслиманима изискује и факат да је велики део њихов наше вере и језика, али да су они само током времена, под утицајем турске владавине, примили Исламску веру који се процес вршио, ради заштите живота и имовине. И до последњег времена да поменем само два карактеристична примера госп. Костића у Пизрену, чији су синови познати лекари у Београду и овде у Скопљу, а који је Србин православне вере, док је сва његова родбина, која је остала у Броду (горски срез) Муслиманске вере. Други је примар са једним од наших заслужних чиновничких ветерана г. Ђоком Новаковићем, који је у савесној служби Краљу и Отаџбини, дошао до нај-

вишег степена чиновничке херархије т.ј. до положаја претседника Главне Контроле, који је сада у заслуженој пензији, а који је из Пожарана код Гостивара и колико ми је познато, има још једног синовца Србина православног, а сва остала родбина у селу не само да је примила Ислам него уз то и арнаутски језик.

И у овом правцу имамо лепу традицију раније Србије у којој су браћа Штурм, Немци по пореклу, достигли највише војне чинове, а један од њих је био и први Ађутант Блаженопочившег Краља Петра и Командант Армије у Балканском и Светском рату; у којој је гувернер Народне Банке постао војвођански Немац Ђорђе Вајферт; у којој су се Јевреји осећали као у својој кући па су се због тога за њу исто тако залагали а у ратовима борили и гинули исто тако као и Срби.

Подела на Бановине је камен-темељац у новом државном уређењу.

У место ранијих 33 малих области са мањим компетенцијама, сада имамо 9 бановина, заокружених према географским, саобраћајним и економским приликама, финансијски и по надлежности много јачих, да задовоље народне потребе. На банске управе, у којима су усредсређене све струке изузев војне, судске и финансијске, пренете су многе надлежности Министарстава, те је тако извршена деконцентрација код средњих — банских власти.

У Банским Управама послови ће се с обзиром на растерећеност Министарстава и блискост бановина народу и његовим потребама, боље и брже расправљати.

„У организацији банских управа, којима на челу стоје банови, важну улогу има установа банских већа, која се јављају као саветодавна тела Бана и банске управе. По познавању народног живота, његових прилика и потреба, већа ће бити корисни банов сарадници на подизању народне привреде и општег народног напретка. Нарочито је важна његова улога при саставу буџета. Буџет је план годишњег рада, на коме ће господо већници имати прилике да сарађују, излажући прилике и потребе свих места и крајева, а поред тога они ће се звати и при решавању других важних питања.

Приступајући извршењу законске одгедбе о именовану банских већника, Господин Претседник Краљевске Владе имао је задовољство видети да сваки град и сваки срез има велики број кандидата истакнутих између најугледнијих и најчеститијих људи које су му предложили банови или до којих је дошао непосредним и другим сазнањима; али је у исто време био и у неприлици за кога ће од тих тако одличних кандидата да се определи. И за Скопље је се определио за господу: Панчу Стојановића, трговца, Беџира Емина, индустријалца, Владу Богдановића, хотелијера и члана Трг.-Инд. Коморе и Јосифа Арија, директора „Вардар“ банке и претседника јеврејско-црквене општи-

не а за срез скопски за Младена Петровића, претседника општине ракотиначке.

Господо већници,

Господин Претседник Владе ми је наложио, шаљући вам своје поздраве, да вам кажем да је он тврдог уверења да ће те ви, при вршењу своје дужности, бити потпуно објективни и да ћете се управљати само према интересима свога краја, Краља и Отаџбине.

Вама, господо већници, као и свима јавним функционерима у овој бановини, претстоји важна и напорна али и благодарна дужност. У нашој бановини треба много прегнућа и рада, јер су неки њени крајеви јако заостали. Дуготрајни туђински режим пресекао је њену ранију културу и напредак. Тек је деценија како је највећи њен део ослобођен и присаједињен мајци Југославији! Поред велике заосталости у свима правцима, планински и брдовити делови наше бановине су према источној и западној граници још и јако сиромашни. Али и поред тих недаћа, наша Бановина има и доста природних блага и других преимућстава, само треба још доста улагати, па да та преимућства дођу до изражаја и да после буду од користи и самој народној целини. Природне лепоте, предели и воде, преимућство у индустријским биљкама, рудном благу, лековитости бања и минералних извора — даће своје.

Славна традиција и прошлост Јужне Србије, садашње Вардарске Бановине, нека нам свима послужи за углед и за подстрек. Овде је, господо, постала и до највеће моћи и културе развила се стара Српска Држава. У доба када је на многим странама света владао мрак и незнање, када Америка још није била ни откривена, одавде је зрачила једна сјајна култура и просвета чије трагове, широм целе територије наше бановине, све од Струмице и Охрида, па до Осоговских планина, Косова и Метохије, видимо и данас у многим задужбинама наших Царева, Краљева и Велможа, чијој се архитектонској и сликарској уметности диве цео свет.

Из ових крајева похитали су у помоћ вожду Карађорђу многи Јужњаци да га помогну у започетој борби за ослобођење и уједињење, па се то поновило и у српско-турским ратовима 1876—78 године, а свима је нама још у свежој успомени јуначко држање младих јужно-србијанских војника у последњем Светском Рату и незаборавни пример који су они дали у боју на Смедереву на Митров Дан 1914. год.; када је јадан батаљон тих срчаних младих спречио прелаз аустро-угарских трупа и уништио читав један аустроугарски пук, делимице га заробивши, а деламице га бацивши у Дунав.

У ранијој Кнежевини, а после у Краљевини Србији, многи синови ове бановине осетно су сарађивали на свима пољима народнога и државнога живота и много допринели Србијиној и материјалној и духовној култури, као што је то био случај и са оним народним де-

ловима који су у трима великим сеобама под славним пећским патријарсима прешли Саву и Дунав и тамо се настанили и истакли.

Па и данас, у великој Југославији, у њеној изградњи и уређењу, као и на свима пољима привредне и опште-културне делатности, истакнуто сарађују многи државници, дипломате, војници, научници, уметници, администратори и привредници, који су одавде, из ових крајева. Један члан данашњег кабинета син је ових крајева а и сам његов претседник, ђенерал г. Живковић чедо је ове бановине и мајке Македонке, чиме се и објашњава његов смисао за реалност, његов организаторски таленат, прегалаштво, енергија и истрајност.

И када се има једно становништво као што су Вардарци, које красе дивне врлине: вредноћа и истрајност, реалност, тежња за напретком, поштење, побожност, доброта душе срца, оданост према Краљу и Отаџбини и послушност према властима, становништво чијом је помоћу уништена комитска и качачка акција и које још и данас, ради могућих упадаја са стране, војничким оружјем које му је држава поверила, чува и своју и својих крајева безбедност те је ова заиста у свима крајевима бановине примерна и завидна — онда се са таквим грађанима заиста може много урадити за добро њиховог краја, као и за добро државе. Све се ово може учинити у толико пре, што ћемо имати узоран пример у прегалаштву и у љубави према народу — а специјално у љубави према народу ових напаћених крајева — у Његовом Величанству Краљу, коме и овом приликом треба да захвалимо са узвиком: „Живео“.

(Дуготрајно клицање Краљу од свих присутних).

У име нових већника узео је реч г. В. Богдановић, који је у једном топлом говору, речима пуним одушевљења и респекта, одговорио г. Бану:

Господине Бане!

Примајући декрете о нашем постављењу за банске већнике, као и лепе речи које сте нам упутили, нама је част захвалити Вам г. Бане на пажњу коју сте нам указали предложивши нас за наименовање. У исто време ми Вас молимо да нашу захвалност изразите Господину Претседнику Краљевске Владе, који нас је; између толико достојних, изволео наименовати.

Овом приликом нама је част изјавити Вам и то да смо свесни своје дужности, и да ћемо сву своју пажњу, љубав и знање посветити економском, социалном и културном развоју наше Бановине и њеног главног града Скопља.

Свесни такође и величине акта Њ. В. Краља којим је он нашу велику и лепу домо-

вину назвао Југославијом, и тиме за векове решио наше национално питање, изјављујемо Вам да ћемо са своје стране свим силама радити на томе да Вардарску Бановину подигнемо на онај степен материјалне и духовне културе који она својим положајем и природним богатствима и заслужује. — На тај ћемо начин одговорити најбоље Њ. В. Краљу и одужити му се за његову велику љубав коју Он у свакој прилици народу ове Бановине поклања. У томе циљу ићи ћемо у народ, говорићемо му и слушаћемо га, те ћемо његове жеље преко Вас доставити Њ. В. Краљу.

На крају, Господине Бане, дозволите нам да Вас замолимо да будате тумач наших осећаја, као и осећаја целог народа Вардарске Бановине, према Узвишеној Особи Њ. В. Краља, који нас је двоструко спасао, и као народ и као државу: ослободивши нас први пут својим легендарним јунацима од вековног непријатеља, а други пут 6. јануара прошле године од политичких и партијских страсти, које су биле довеле у питање нашу велику и уједињену Отаџбину.

Да живи Њ. В. Краљ и Његов Узвишени Дом!

После тога г. Бан је пришао и руковао се са сваким већником и закључио свечаност овим речима:

Ја вам, Господо већници, честитам на части којом сте одликовани: говорећи у име таквих грађана и што ћете претстазљати Царско Скопље и његову околину!

(При свом одласку г. Бан је био одушевлено поздрављен од свих присутних).

ПОЗДРАВИ БАНУ БАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

Грађани вароши Дебра на јучерашњем свом скупу основали су певачко друштво Краљевића Андреје — којом приликом шаљу вам поздрав и моле за вашу моралну потпору у свом раду.

Дебар

Секретар,

Ђира Чадиковић

Председник,

Зафир Ђорђевић

Оглас

Изгубљено уверење.

Пошто сам изгубио војно уверење о неспособности број регрутног списка 29 од 1924 год., Скопске Окружне Команде, то исто оглашујемод данас за неважеће.

1—3

Стојадин Ст. Костић.

Власник Службеног Листа је Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу. — Уредник по овлашћењу Бан. Управе, Симић Стеван, директор гимназије у пензији Кеј Краља Александра 117 Штампарија и Књиговезница Василија Димитријевића. — Скопље, Краља Петра -- Телефон 182